

ŽENÁM K SVÁTKU

U příležitosti Mezinárodního dne žen – 8. března – děkujeme ženám za obětavou a svědomitou práci v zaměstnání, ve veřejném životě i v domácím prostředí, za péči a obětavost při výchově nové generace k pracovitosti, skromnosti a zejména pak v našem recyklovaném kapitalismu ke schopnosti překonávat těžkosti a překážky. Takto vychovaný a pro život připravený člověk bude schopen lépe se vyrovnávat se starostmi o zaměstnání, o každodenní chléb, zdraví a vzdělání, což je dnes náplní života mnoha milionů našich občanů tak, jak to prožívaly předcházející generace. Vždyť právě o tom by měla besedovat skupina našich „vyšetřovatelů“ v Hyde Parku a v Událostech a komentářích na ČT24 – o nezaměstnanosti, o stále se zhoršujících podmínkách života mládeže, rodin s malými dětmi, důchodců.

Je velmi dobré, že přes veškeré snahy skupin politiků, novinářů a publicistů se nepodařilo „vyluxovat“ Mezinárodní den žen z veřejného života. Tito „znalci“ minulosti, řídící se ve všem vzorem USA, zapomněli na událost související se zrodem MDŽ: na protestní demonstraci tkadlen v New Yorku proti nelidským podmínkám v práci a za volební právo 8. března 1910, kdy policie zasáhla a několik účastnic uvěznila. Německá revolucionářka Klára Zetkinová (1857-1933) na konferenci žen-socialistek v Kodani navrhla pořádat každoročně DEN ŽEN jako jednotnou mezinárodní akci. 8. březen se stal součástí mezinárodního boje za mír, demokracii a společenský pokrok a takto je od roku 1911 připomínán po celém světě. Naše polistopadová garnitura, která se řídí heslem „*Se Spojenými státy na věčné časy a nikdy jinak*“ a hovoří jazykem „zapleveleným“ termíny, v nichž se jen ona orientuje, MDŽ neuznává, zastává názory světové velkoburžoazie.

Blahopřejeme k letošnímu MDŽ ženám v LKŽ Dobromysl, v MěV a ZO KSČM, VNK Brno a v dalších vlasteneckých organizacích, ženám v našich rodinách, ženám všem bez ohledu na „štěkot a křik“ padělatelů minulosti.

Karel JANIŠ

Komise ideově teoretické práce MěV KSČM v Brně

zve na **DISKUSNÍ ČTVRTEK,**

který se uskuteční dne 20. března 2014 od 16,⁰⁰ hodin na MěV KSČM v Brně, Křenová 67 - zasedací místnost ve 2. poschodí.

Téma: Evropský parlament a výsledky práce poslanců za KSČM.

Účast přislíbila kandidátka KSČM za Jm kraj soudružka **Dagmar Švendová.**

Smutné výročí Československa

15. března 1939 – před 75 lety – přestalo existovat Československo. Po Mnichovu 1938 přišel vstup hitlerovských vojsk na zbytek našeho území. Výnosem ze 16. března 1939 vznikl Protektorát Čechy a Morava jako součást Velkoněmecké říše. A již dva dny existoval po dohodě slovenských představitelů s Hitlerem tzv. Slovenský štát.

V Brně již v noci na 15. března 1939 byly z příkazu nacistického štábu v Německém domě obsazeny budovy zemského úřadu, policejního ředitelství a městské správy. Dr. Karl Schwabe se stal policejním ředitelem a Oskar Judex brněnským starostou. Na 100 českých úředníků bylo propuštěno. Spolu s vojáky přijelo do Brna z Vídně na 120 gestapáků, kteří se ihned dali „do práce“ – pozatýkali desítky brněnských židů a ubytovali se v jejich bytech. Dočasné sídlo jejich vedení bylo na Palackého ulici. Brzy dostali i budovy zemské školní rady na Mozartově ulici. Po uzavření českých vysokých škol v listopadu 1939 zabrali budovy právnické fakulty na Veveří ulici, Kounicovy koleje vysokoškolských studentů. Z nich se stala vězení našich odbojářů, kam je přiváželi po výsleších na Veveří ulici.

Brněnští Němci vítali s nadšením vstup vojáků v šedých uniformách, vyzdobili svá obydlí prapory s hákovým křížem. Některé ulice, například Tišnovská v Černých Polích, nezůstaly pozadu za ulicemi v Berlíně. Když odpoledne měli vojáci volno a mohli vyjít na vycházku, přilákaly je obchody s potravinami, s masnými výrobky a se sladkostmi. Vzhledem ke kursu marky ke koruně se jim nejprve dařilo, horší to bylo později, kdy jim příslušné místnosti nestačily.

Svůj den radosti a nadšení prožili brněnští Němci 17. března 1939, kdy do Brna přijel Adolf Hitler. Doprovázeli ho generálové armády Brauchitsch, List a Keitel, ministři Ribbentrop a Frick, vedoucí SS Himmler a vůdce sudetských Němců Henlein. Za přísných bezpečnostních opatření navštívil brněnskou radnici a vystoupil na balkon budovy. Jásot a volání přítomných na náměstí před radnicí nebraly konce. Po odjezdu Hitlera rozdávaly Němky guláš „*podvyživeným*“ německým dětem. Byla to pastva předem připravená pro kameramany z Vídně pro světovou veřejnost.

Okupací Čech a Moravy po Mnichovu a po 15. březnu 1939 získalo nacistické Německo významnou průmyslovou i zemědělskou základnu, která jim posloužila po začátku světové války 1. září 1939. Šest let okupace, každodenní strach o existenci vlastní, příbuzných a známých, obavy o samotnou existenci českého, ale i ostatních národů žijících v nacistickém područí v Evropě, skončilo na jaře 1945. Muselo být vynaloženo velké úsilí našich občanů a příslušníků zemí protihitlerovské koalice k porážce nacistického Německa, fašistické Itálie a japonského militarismu. Mnozí se konce války nedožili. Jejich památku si vždy na jaře každého roku připomínáme.

Karel JANIŠ

Amazon v Brně? Zatím našťestí ne!

V minulých týdnech jsme si v Brně mohli na vlastní kůži ověřit, jak si buržoazní levice v podobě sociální demokracie představuje „vytváření“ nových pracovních míst. Primátor Roman Onderka společně s předsedou vlády Bohuslavem Sobotkou se za každou cenu snažili dotlačit Zastupitelstvo města Brna k rozhodnutí, které by mělo minimálně na nejbližších pět let zásadní dopad na život jeho obyvatel. Jejich snaha dostat do Brna jako investora Americkou firmu Amazon zaměřenou na internetový obchod (Amazon chtěl mít halu hotovou co nejdříve, aby stihnul letošní vánoční sezónu) a jako zprostředkovatele developerskou firmu CTP Invest, která již nějakou dobu v dané lokalitě působí a určitou část pozemků vlastní, byla až úsměvná, ale jistě ne překvapivá. Hlavním argumentem pro Amazon a CTP Invest bylo, že v době krize vytvoří nejméně 1500 nových pracovních míst. **Ale jaká je realita?**

Amazon by Brno mnoho dobrého nepřinesl a důvodů je hned několik. Díky extrémnímu nárůstu kamionové dopravy by v řadě městských částí bylo zničené nejen životní prostředí v těchto obcích, ale otřesy při jejich průjezdu by zničily domy lidí, žijících v dané oblasti a také by díky takové zátěži silně utrpěly silnice, které by byly pod takovým náporem velmi brzy zdevastovány. Sjezdu na Černovickou terasu, na který Brno čeká už roky, bychom se jistě beztak nedočkali dříve než po roce 2017. Je až s podivem, že koaliční strany a to hlavně ODS nedokázaly za celou dobu existence Černovické terasy jako průmyslové zóny vytvořit adekvátní podmínky pro její fungování s minimální zátěží na její okolí. Je vůbec otázka jestli to měli alespoň někdy v plánu.

Argument, týkající se řešení nezaměstnanosti vytvořením nových pracovních míst, je naprosto lichý. Tyto „balírny“ se specializují na nekvalifikovanou pracovní sílu, kterou „zaměstnávají“ v otrockých podmínkách a hlavně za ně nemají žádnou zodpovědnost. Protože daný objekt skladu a překladiště by měl Amazon pouze v nájmu a skutečným investorem tak je developerská firma CTP Invest, která by měla pro

Amazon postavit halu a vykoupit pozemky pod ní.

Jaké jsou pracovní podmínky v podobných balírnách a montovných? I díky řadě protestů v zahraničních provozovnách Amazonu ze strany zaměstnanců proti tomu, jak s nimi bylo zacházeno, si jde udělat docela dobrou představu o tom jak se tato Americká korporace dívá na lidská práva jako taková a také z informací o podrobnostech, jakým způsobem tyto provozovny fungují. Tak rovněž měla fungovat i ta v Brně. Tito lidé jsou zaměstnání na dobu určitou, ve čtyřsměnném provozu vždy na několik hodin intenzivní práce, bez možnosti vzít si jen krátkou pauzu. A to jen proto, aby stihli v co nejkratším čase zabalit co nejvíce zásilek, které se následně rozvezou po celé Evropě. Kdo není dostatečně výkonný, nemá pro Amazon žádnou hodnotu. Lidé pracující pro Amazon jsou zaměstnání jen prostřednictvím pracovních agentur a ty se k těmto lidem také nechovají zrovna dobře. Další věc je ta, že tato pracovní místa by nebyla určena ani tak pro nezaměstnané z Brna a okolí, jako spíše pro lidi, které si tyto agentury dovezou ze Slovenska nebo z Ukrajiny jen proto, aby ušetřily. Jednoduše vykořisťování v praxi.

Jihomoravský kraj hospodařil s přebytkem

Jihomoravský kraj hospodařil v roce 2013 s přebytkem nejméně 145 milionů Kč vlivem prosincových daňových příjmů. Do konečné sumy velmi konzervativně sestaveného loňského krajského rozpočtu zřejmě ještě nějaké částky k přebytku přibudou.

Uvedl to jihomoravský hejtman Michal Hašek s tím, že navrhne zastupitelstvu zapojit tyto rezervní peníze do rozpočtu kraje na rok 2014. Utratit by je chtěl přednostně za čtyři priority: k posílení dopravní infrastruktury (opravy silnic 2. a 3. třídy), na splácení starých dluhů (z půjčky od EIB z r. 2005 ve výši 1,2 miliardy Kč má kraj splaceno zatím 600 milionů Kč). Dále mají posloužit tyto peníze na budování infrastruktury sociální péče pro seniory (domovy v Brně a v Újezdu u Brna) a konečně na dotace pro města a obce na sociální péči a sociální služby.

Úředníci brněnského hejtmantství projednají konkrétní užití s vedením všech politických klubů v Zastupitelstvu Jihomoravského kraje. Místopředseda tohoto klubu za KSČM Pavel Březa dodal, že toto vyjádření hejtmana je v podstatě v souladu s dohodami, které má ČSSD a KSČM o spolupráci v Jihomoravském kraji. »Uvidíme, jakým konkrétním způsobem to bude pojato. Zatím si myslím, že hejtman nepřekračuje ve vztahu ke KSČM rámeček dohody,« poznamenal Březa. (vž)

Celkově se dá tedy říct, že pro Brno ani pro jeho občany by Amazon nepřinesl žádná pozitiva, ale jen negativa. Počet nezaměstnaných by se nesnížil, ale ještě k tomu by utrpěly naše silnice, životní prostředí a kvalita života lidí žijících v okolí této haly. Daná lokalita je sice určena jako průmyslová zóna a je v zájmu města aktivně hledat firmy, které ji zaplní, ale podle mého názoru by to měly být takové, které budou pro město Brno skutečným přínosem.

Je tedy dobře, že se (ať už z jakýchkoliv důvodů) Zastupitelstvo města Brna a samozřejmě i zastupitelé za KSČM, postavilo proti Amazonu (na rozdíl například od Dobrovíze u Prahy kde zastupitelé těsnou většinou schválili i přes nesouhlas místních občanů vybudování distribučního centra Amazonu), protože negativa této pochybné „investice“ jednoznačně převažují nad pozitivy. Toto nebezpečí, ale stále trvá. Jiří Hráček

Jde o zásilkovou firmu v podobě internetového obchodu. Jeho centrála je v Seattle, Washington v USA. Po celém světě pracuje 70 000 zaměstnanců firmy. Roční obrát činí 48 miliard dolarů – asi 916 miliard korun.

Amazon zamýšlí postavit u nás dva sklady, v Dobrovízi u Prahy a druhý v Brně na Černovické terase. Rozloha skladu je 95000 m² = 12 fotbalových hřišť. Ve skladu lze umístit 620 kamionů plných zboží. Denní odbavení je 62 kamionů, před Vánoce až 100 ve špičce. Představitelé firmy se vyjádřili, že by firma byla v provozu již letos před Vánoce. Přislíbili až dva tisíce pracovních míst a tři tisíce sezónních.

Protože již nyní je nejbližší okolí Černovické terasy – městské části Tuřany a Slatina – v dopravní situaci přeplněné kamiony i dalšími dopravními prostředky, jeví se potřeba vybudovat nový sjezd z dálnice na Černovickou terasu s předpokládanými náklady tři miliardy korun a dokončením v září 2017. Uvedené dopravní komplikace odrazují zastupitele města Brna podpořit vybudování velkoskladu Amazon v Brně. V tomto smyslu vyznělo jednání zastupitelů 14. února 2014. Vždyť podle údajů z roku 2010 projíždí Řípskou ulicí denně 2000 kamionů a 8000 osobních automobilů. Předpokládaný nárůst v případě existence Amazonu by byl na 2200 kamionů denně. kj

O TOM, PROČ ODCHÁZEJÍ MLADÍ ČLENOVÉ, ANEBO CO DĚLÁME ŠPATNĚ

Zažili jste to v celé řadě organizací. Projednali jste na členské schůzi přihlášku mladého člověka a s radostí a jistým druhem očekávání jste ho přijali za člena KSČM. Hned jste se ho snažili připravit na výkon funkce – stranické nebo v samosprávě. Ale než se sešel rok s rokem, náš mladý člen ze strany vystoupil. Což jsme na následující ČS mohli tak akorát konstatovat.

Především po úspěšných volbách do krajských zastupitelstev v říjnu r. 2012 jako by se roztrhl pytel se zájemci o členství v KSČM. Pocítili jsme to i v naší stranické organizaci, neboť jsme toho roku přijali celkem 8 nových členů strany. Dva z nich, studenti ve věku 20 a 21 let nás však po roce opustili. Podobnou zkušenost v poslední době zažili i v dalších organizacích, dotklo se to i městského výboru. Tito bývalí členové své rozhodnutí opustit řady KSČM zdůvodňují v podstatě stejně – měli jiné představy o práci strany.

Za takového stavu je jistě potřeba hledat odpovědi na celou řadu otázek. Například: Jak jsou budoucí členové připravováni na členství v KSČM, jak je s nimi pracováno po vstupu do strany, kolik pozornosti jim věnujeme atd. Je skutečností, že na takové otázky je těžké odpovídat, jde to jen (podle mne) v návaznosti na konkrétní případ.

Takže začnu u naší organizace: Vzhledem k tomu, že jsme měli 8 členů mladších 40 let, ustavili jsme z nich stranickou skupinu a určili jako patrona – rádce zkušeného člena organizace. Vycházeli jsme z toho, že naši mladí členové si mezi sebou lépe porozumí, najdou lépe společnou řeč, přijdou sami s otázkami, na něž nenalézají odpověď. Bohužel, zmínění dva studenti se do činnosti této skupiny nezapojili, neúčastňovali se akcí organizovaných MěV KSČM (oslavy osvobození, oslavy 1. máje), nezapojili se ani do stranické práce na úrovni ZO – vyjma účasti na členských schůzích. Opravdu měli zřejmě o naší stranické práci zcela jiné představy. A tak prostě ukončili své členství ve straně. Ve výboru i na následující členské schůzi jsme si položili zásadní otázku - Kde jsme udělali chybu? Jednoznačnou odpověď jsme zatím nenašli, je jistě složitější. Ustavení stranické skupiny z mladých členů má jistě svůj význam, přesto jde ale jen o administrativní opatření. Svou roli u nových

a zvláště mladých členů jistě hraje jejich neznalost programu strany (a v této souvislosti samozřejmě i její historie a tradice). Přes vše, co ve prospěch mladých členů děláme si myslím, že si mladých a nových členů strany málo všímáme, nevěnujeme se jim dostatečně. My starší jsme byli na stranickou práci, práci v kolektivu vychovávání například v Socialistickém svazu mládeže. Noví mladí členové však zkušenosti z mládežnické práce dnes nemohou mít, vše je tak pro ně nové – neznámé.

Jak jim tedy pomoci? Dát jim hned funkci – hodit je tak říkajíc do vody, však oni se plavat naučí – nemusí být vždy

nejšťastnějším řešením. Musíme dělat vše pro jejich začlenění do kolektivu, zajistit, aby se stali jeho součástí. Je třeba s nimi diskutovat, odpovídat na dotazy, vysvětlovat ... K tomu je však potřebná i aktivita z jejich strany. A je na nás abychom jejich aktivitu včas objevili a podpořili. O to se jistě stará i komise MěV KSČM pro práci s mládeží, která však bude muset tuto svoji práci zintenzívnit. Jde samozřejmě o každodenní nekončící práci a já a především komise pro práci s mládeží přivítáme všechny konkrétní náměty k zajištění její efektivity.

Porad nám i Ty!

KSČM k nátlaku na změny Územního plánu Brna

Občanská sdružení Horní náměstí, Čisté Tuřany a nezávislé sociálně-ekologické hnutí Nesehnutí zahájily nátlakovou předvolební kampaň k procesu aktualizace Územního plánu města Brna.

Podle experta na územní plánování Nesehnutí **Jiřího Koželouha** vedení města navrhuje rozsáhlejší výstavbu supermarketů a parkovišť a další zásadní změny pro život lidí. Magistrát předložil veřejnosti nesrozumitelné podklady a současně nedělá nic pro to, aby veřejnost do procesu změny územního plánu vtáhla. Brněnské iniciativy proto zahájí sérii aktivit, kterými navržené změny územního plánu zprostředkují veřejnosti ze svého úhlu pohledu. Současně spustí webovou aplikaci, která lidem umožní jednoduše zaslat připomínky k jednotlivým návrhům.

K zápolení nátlakových skupin se vyslovil brněnský městský zastupitel za KSČM **Daniel Borecký**: *»Na pořadu dne je teď Aktualizace platného Územního plánu města Brna. K ní je těžké něco říct, protože 9. prosince 2013 vyšlo závazné stanovisko Odboru životního prostředí Jihomoravského kraje, které rozhodnutím vyšších soudů fakticky shazují tento dokument se stolu. Náš Magistrát města Brna se ale zatím vůči veřejnosti - která po obsahových záležitostech nejde tak, jak to dělá Nesehnutí - se chová jako by toto stanovisko v plánovací činnosti magistrátu ničemu nevadilo. Je to podobné psychologické zápolení jako byl (či je?) souboj Zeman – Sobotka s tím, že v tomto případě náš magistrát má v rukou jednoznačně slabší konec lana,«* konstatoval zastupitel Borecký a uzavřel: *»Jak to dopadne, nevím, objektivně se lze vyjádřit těžko a tak ze strany soupeřících skupin slyšíme pouze subjektivní zbožná přání. A k tomu se mi vyjadřovat nechce...«*

(vž)

Komunisté se na sestavě rozpočtu nepodíleli

Komunističtí zastupitelé se zdrželi při hlasování zastupitelstva Brna o rozpočtu města se zdroji i výdaji za 10,14 miliardy Kč. Devatenáct procent z této schválené sumy postoupí město svým 29 městským částem.

Komunističtí zastupitelé Brna nedostali podklady natolik včas, aby se mohli aktivně zapojit do sestavování rozpočtu moravské metropole od samého počátku. Proto neměli důvod souhlasit s něčím, do čeho nedostali příležitost mluvit a spolupodílet se. Zastupitel za KSČM **Daniel Borecký** poznamenal, že projednávání návrhu rozpočtu města se zadrželo na návrhu rovněž opoziční Strany zelených, která jej předložila písemně na čtyřech stranách drobným písmem hustě psaného textu. Tuto představu rozpočtu SZ většina zastupitelů nepochopila, proto se k ní ani nevyjádřila.

Návrh rozpočtu Brna doznal jedinou změnu, a to škrtnutí výdaje kontroverzní pětimilionové dotace filmovému festivalu Josefa Čadíka Cinema Mundi. Proti jejímu přidělení bez výběrového řízení protestovaly malorozpočtové kulturní organizace, které bez peněz živoří a bojují o přežití. Pět milionů Kč dotace místo pro Cinema Mundi bylo přesunuto do rozpočtové rezervy města na cokoliv. Ostatně ředitel festivalu Josef Čadík se jí v rozpravě veřejnosti raději vzdal.

(vž)

JAK ZLEPŠIT PŘÍPRAVU KANDIDÁTŮ NA VOLEBNÍ KAMPAŇ

Naši kandidáti do zastupitelstva města Brna, zastupitelstev městských částí a do Senátu se nebudou v předvolebním období moci orientovat pouze na diskuze s našimi členy a sympatizanty, ale budou se muset účastnit veřejných diskuzí s kandidáty a funkcionáři ostatních stran a také mediálních akcí, vedených dobře připravenými moderátory a komentátory.

Dne 16. listopadu tohoto roku byl v deníku Právo uveřejněn rozhovor se známým televizním moderátorem Martinem Veselovským. V diskuzi o přechodném odvolání jeho kolegyně Daniely Drtinové z moderování událostí (pro její agresivnost vůči politikům) uvedl M. Veselovský toto: „*Politici jsou vesměs chlapi a daleko lépe skousnou, když je ve studiu zničením já, než když je zničena ženská*“.

V současném politickém klimatu bude tedy probíhat nejen soutěž názorů a argumentů jednotlivých politických stran, ale i snahy médií o zničení některých kandidátů.

Kromě veřejnoprávních médií, k nimž patří citovaný Martin Veselovský, existuje u nás velký počet soukromých médií; podle jejich vlastníků lze odhadnout, na kterou politickou stranu se soustředí největší pozornost a tlak.

Je proto stále důležitější, aby naši kandidáti měli k dispozici fundované a podložené argumenty k hodnocení politické a ekonomické situace jak před rokem 1989, tak i v současnosti a byli schopni prosazovat účelná řešení aktuálních problémů, které se vyskytnou v průběhu celého volebního období.

Považovala bych za ideální, kdyby se do upřesňování faktografie a formulace argumentů pro předvídatelná témata, která se budou vyskytovat při diskuzích s občany na předvolebních shromážděních a na mediálních akcích, zapojil Klub společenských věd; tento klub sdružuje vynikající odborníky a jeho práce si velice vážím. Domnívám se, že součinnost Klubu společenských věd by byla například velice účelná při upřesnění informací o stále připomínaných rozporných momentech vývoje našeho státu pod vedením komunistické strany do roku 1989. Jako příklady těchto témat uvádím reálné počty odsouzených a popravených v politických procesech padesátých let, reálné počty a příčiny úmrtí našich občanů v roce 1968 v souvislosti se vstupem vojsk Varšavské smlouvy, působení Pohraniční stráže, měnová reforma.

Pro naše mladší funkcionáře a kandidáty do voleb je snad možné se těmito otázkám vyhnout. Připomínám přístup, který v nedávné televizní diskuzi zvolila naše mladá poslankyně Kateřina Konečná, která na otázky, týkající se provinění komunistické strany před rokem 1989 poměrně úspěšně argumentovala tím, že v padesátých letech nebyla na světě a v období po roce 1989 byla pouze malé dítě.

Přesto si však myslím, že věcné upřesnění a hlavně sjednocení informací o těchto otázkách by pro všechny kandidující bylo velmi potřebné.

Za další vhodné téma považují podrobnější zhodnocení výkonnosti naší ekonomiky v období do roku 1989 a po roce 1989 až do současnosti. U pravicových politiků a některých ekonomů a publicistů se stalo módou označovat období před rokem 1989 a zejména pak časovou etapu od roku 1968 do roku 1989 za období „*všeobecného úpadku a marasmu*“. Ve skutečnosti však právě v období let 1968 – 1989 dosáhl objem produkce našeho průmyslu a objem exportu našich výrobků

svého vrcholu. Významný podíl našeho průmyslu byl zaměřen na náročnou výrobu a export komplexních investičních celků, současně byly vybudovány hlavní průmyslové a energetické podniky, veřejné a dopravní stavby a sídliště pro velkou část našich občanů. O přehled alespoň těch nejvýznamnějších průmyslových aktivit a investičních akcí v období let 1968 – 1989 u nás a na Slovensku jsem se pokusila ve svém vystoupení na oslavě Svátku práce v roce 2011. Považuji však za velice účelné, aby se porovnání výkonnosti naší ekonomiky před rokem 1989 a po tomto roce ujali ekonomičtí specialisté a doplnili potřebné kvantitativní údaje. Jsem přesvědčená, že i toto téma by dokonale zpracovali odborníci z Klubu společenských věd a dosažené výsledky by posloužily jak pro kandidáty v budoucích volbách, tak i pro funkcionáře naší strany na všech úrovních.

Kromě témat, která jsem popsala v předchozí části svého příspěvku, by podle mého názoru bylo velmi žádoucí a účelné vytvořit jednotný a rychle reagující systém zpracovávání korektních stanovisek a podkladů k aktuálním politickým a ekonomickým událostem, které se budou vyskytovat v průběhu celého předvolebního období. Domnívám se, že je to rovněž jedna z možností konkrétní pomoci našim kandidátům, funkcionářskému aktivu i našim členům, kterou by mohlo zvážit a postupně řešit vedení naší strany.

Závěrem svého příspěvku bych ráda připomněla jednu velice zajímavou charakteristiku socialismu. Autora si dovoluji uvést až nakonec. Text této charakteristiky zní takto (cituji): „*Ostatně, ať je to socialism nebo ne: věřím v zespolečnění výrobních prostředků a omezení soukromého vlastnictví, v organizaci výroby a spotřeby, v konec kapitalismu, v právo každého člověka na práci, blahobyt a svobodu ducha, věřím v mír, ve Spojené státy světa, věřím v humanitu, v demokracii a v člověka, amen. Jak vidíte, je to docela tuctová a řadová víra, je-li buržoasní, nedám si proto nohu za krk.*“ (konec citátu) Autorem tohoto vyznání není žádný ze současných extrémně levicových publicistů či politiků, který by si takto veřejně dovolil proklamovat víru v omezení soukromého vlastnictví a v konec kapitalismu. Tento text napsal již v roce 1932 a otiskl v časopise Přítomnost náš slavný spisovatel Karel Čapek, jak je možno se přesvědčit ve svazku č. 19 jeho sebraných spisů, nazvaném O umění a kultuře a vydaném v nakladatelství Československý spisovatel v roce 1986.

Je zvláštní, že v roce 1932 bylo možné toto vyznání označit, jak píše Čapek, za „*tuctovou nebo řadovou víru*“. Zdá se, že od roku 1932 jsme urazili značný kus cesty. Obdobné prohlášení by si dnes jistě nedovolil žádný sociální demokrat. Je to pochopitelné, protože sociální demokracie již nesměřuje k socialistickému státu, ba ani k sociálnímu státu, ale hodlá prosazovat pouze fungující stát, zřejmě ať je to jakýkoliv.

Možná, že otevřeně přihlášení se k politice, jejímž cílem je omezení soukromého vlastnictví a konec kapitalismu, se může zdát v dnešní době příliš odvážné.

V současném období je zřejmé, že sociální demokracie se svojí politikou již zcela vzdala aspirací na vůdčí postavení na levici. V této situaci zůstává jedinou skutečně levicovou stranou KSČM. Pokud bude naše strana tuto roli zastávat a plnit, bude se muset odvážit dávat veřejně najevo jednoznačně levicové postoje podložené nezpochybnitelnými a věcnými argumenty.

To je to správné slovo. Patálie. Ponechme nejprve stranou zamyšlení, která strana má větší právo ke spravedlivému rozhořčení, a uvědomme si, že všichni zde jsou v pasti.

Začněme Američany. Pan Obama by nebyl vzorem ideálního vůdce jakéhokoliv státu. Ne proto, že lidově řečeno lhal, jako když tiskne, lhal, že bude živoucí změnou, že vlastně úplně ve všem lhal, co všechno udělá nebo neudělá. To přece dělá mnoho politiků celosvětově. Ne, jeho problémem je, že jako naprostá většina amerických prezidentů postrádá kuráž jednat jinak, než od něj jeho okolí očekává. Přestože se Spojené státy pomalu rozpadají stále obudnějším a ještě zbytečně předražěným zbrojením, přestože zde žijí milióny lidí pod hranicí chudoby, přestože umírají lidé na ulici kvůli nedostatečné lékařské péči, stále se pokračuje v nesmyslných dobrodružstvích. To přece nedává smysl, že ne?

Dává, pokud si uvědomíme, že americká politika není vždy v první řadě o nějaké efektivitě, alespoň ne tak, jak by si jí představoval ekonom nebo demograf. Když Spojené státy vznikly, šlo o politováníhodný slepenec válkou zničených pobřežních kolonií. Expanzí na západ na úkor původních obyvatel i Mexika si zajišťovali nejen větší území, ale navzdory přílivu nových imigrantů z Evropy si tak za pochodu vytvářeli národní sounáležitost, která vlastně vůbec neexistovala. Občanská válka, válka se Španělskem a intervence v 1. světové válce měly stejnou funkci.

V jejich politické kultuře tak postupem času vznikl strach z míru, který řešili nejprve přímým dobýváním a začleňováním území. Když to už nebylo možné, zahájili strategii nepřímé kontroly skrze jednostranné výhodné dohody nebo loutkové státy. A stále měli v zásobě možnost *'mírové intervence'*.

V 50. letech 20. století se tento strach zobrazil v úplně nahotě, když je zejména SSSR donutil přiznat toto jejich úsilí. Jenom aby ukázali svou posedlost kontroly situace, neměli problémy s vyhocením Kubánské raketové krize, opakovanými provokacemi ohledně věci Západního Berlína a jenom z tohoto svého paranoidního principu se postarali o smrt milionů Vietnamců, přičemž se neostýchali užít ani chemických zbraní ve velkém.

SSSR už neexistuje. Varšavská smlouva pozbyla platnosti. Ale opustili Američané základny v zahraničí? Bylo rozpuštěno NATO? Nikoliv. Byly nalezeny nové cíle, vůči nimž je třeba se *'bránit'*. Co na způsobu vládnutí Spojeným státům neodkryla Studená válka, to odkrylo 11. září. Bohužel. Je to velice smutné, když nějací lidé žijí v takovém strachu, že mají potřebu ovládat a tyranizovat milióny. Snad jsou to v dnešní době spíše američtí politici než jejich voliči, co tyto pocity sdílejí.

Pak zde máme vždy přehnaně aktivní francouzskou a britskou vládu. Ti se angažují z trochu jiných důvodů. Ti však opět asi sotva chtějí dostát nějakým principům. Opět je však na paškálu strach. Zejména Velká Británie, po uši zadlužený, rozpadající se zbytek mocné říše, která si vojenskou a průmyslovou mocí mimo jiné uzurpovala polovinu Afriky a celou Indii. Prohlubující se problémy ve společnosti či waleský nebo skotský nacionalismus je nezajímají tolik, jako snažit se stále vypadat mocně a důležitě, přestože to už dávno není pravda a spíše to v 21. století působí směšně. Snaží se dívat všude jinde, než sami na sebe. Francouzská vláda také zjevně trpí tímto post-imperiálním syndromem méněcennosti, a snaží se dosáhnout něčeho, co sice nijak nepomůže francouzskému lidu, ale prodlouží to onu iluzi důležitosti.

SYRSKÁ PATÁLIE

Matěj Škovran

ČSSD opět zklamala

„Zrušíme poplatky ve zdravotnictví,“ hlásaly billboardy ČSSD před volbami. Nakolik to myslí vážně a nakolik to byla jen slova, která měla této straně přinést hlasy ve volbách, se záhy ukázalo.

KSCM není našťastí z těch, kteří jen slibují, a proto podal poslanecký klub komunistické strany návrh na úplné zrušení poplatků u lékařů. Komunisté tak naplnili jeden ze svých bodů programu. K velkému překvapení se však ke zrušení poplatků postavila zamítavě právě i ČSSD. Pravicové strany pak jako obvykle opakovaly, že tento krok bude znamenat díru na příjmové straně rozpočtu. Myslím, že v době, kdy dochází ke značným finančním únikům při realizaci zakázek pro nemocnice a zdravotnická zařízení, kdy farmaceutické společnosti vydělávají miliardy, by se měly prostředky v tomto resortu hledat jinde než u samotných pacientů. Určitě by se našly! Na problémy ve zdravotnictví musí už konečně přestat doplácet ti, kteří je nezavinili. Nemocný člověk potřebuje odbornou bezplatnou lékařskou pomoc, na kterou má také na základě Listiny základních práv a svobod nárok. Nehledě na to, že regulační poplatky, jak se ukázalo, regulují pouze dostupnost zdravotní péče pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, jako jsou matky samoživitelky, senioři a další. A to by mělo skončit!

Filip ZACHARIAŠ

ŠLI PŘED NÁMI

Josef RERYCH – 120. výročí narození

Narodil se 20. března 1894 v Nížkovicích u Slavkova v rodině malorolníka. Zvykal si na těžkou práci na poli, protože měl převzít hospodářství. Cvičil v Sokole a v 17 letech byl zvolen náčelníkem Sokola v obci. Odmítl bojovat proti revolučnímu Rusku a po návratu domů o zemi Sovětů na Slavkovsku referoval.

Vojtěch KREJČÍŘ – 115. výročí narození

Narodil se 20. března 1899 v Miňůvkách u Kroměříže v početné rodině domkáře. Cvičil v dělnické tělovýchově a stal se jejím cvičitelem. Pro pokrokové názory přišel u Bati o práci a pracoval jako holič, klempíř, zedník, obuvník. Aktivně působil v KSČ.

Antonín OPÁLKA – 70. výročí smrti

Narodil se 23. března 1902 v Brně-Židenicích. Pracoval jako stavební technik a po svatbě se odstěhoval do Ostopovic.

Aleš HÚSEK – 70. výročí smrti

Narodil se 16. dubna 1915 v Bučovicích v rodině středoškolského pedagoga. Sportoval, hodně četl, měl rád vážnou hudbu a romány Dostojevského. Po vystudování medicíny nastoupil jako sekundář pro duševně nemocné v Černovicích.

Jejich další osudy spojila nacistická okupace. Josef RERYCH a Vojtěch KREJČÍŘ se stali členy ilegálního zemského vedení KSČ na Moravě. Antonín OPÁLKA vybudoval pod králíkárnou na dvoře svého domku betonový bunkr, v němž bylo týdně rozmnoženo až 3000 výtisků ilegálních tiskovin KSČ. Aleš HÚSEK fingovanými diagnózami duševní nemoci zachránil život mnoha odbojářům. Po zatčení je všechny čekaly výslechy, mučení a násilná smrt. Josef RERYCH byl 21. května 1943 ubit na gestapu. Vojtěch KREJČÍŘ byl popraven 23. října 1944 a Antonín OPÁLKA 30. března 1944. Aleš HÚSEK vydechl naposled 1. dubna 1944 v Oranienburgu.

kj

JAKÉ DĚDICTVÍ ZANECHAL V. I. LENIN (POKRAČOVÁNÍ III.)

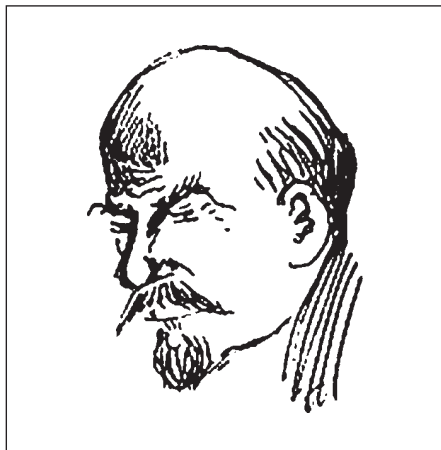
Příležitost ke stanovení teoretických základů marxistické strany se naskytlá po porážce revoluce let 1905-7. Reakce se pokusila o porážku revoluční strany i v oblasti lidského myšlení. Tisk chrлил články plné mysticismu, náboženských představ o světě, nezbytné pornografie. Nechyběly snahy „opravit“ marxismus s přihlédnutím k tehdejší situaci. Počátkem roku 1908 vyšel sborník stoupenců rakouského fyzika a idealistického filozofa Ernsta Macha (1838-1916, rodáka z Brna-Tuřan) pod názvem „*Náčrtky o filozofii marxismu*“. Bylo v něm shrnuto zfalšování a překrucování marxismu pod rouškou „obrany“ marxismu. Lenin se 25. února 1908 k tomuto sborníku vyslovil velmi kriticky a poněvadž ŘADOVÍ MARXISTÉ NEJSOU VE FILOZOFII SČETLÍ, rozhodl se přejít do protiútku. V dubnu 1908, k 25. výročí Marxovy smrti, uveřejnil Lenin článek „*Marxismus a revizionismus*“, v němž objasnil novou taktiku nepřátel marxismu: vystupují se snahou „opravit“ Marxe, „přezkoumat“ Marxe, „revidovat“ Marxe. Lenin odhalil ideový obsah revizionismu ve filozofii, v politické ekonomii a v politice, jeho třídní kořeny a vyslovil přesvědčení, že boj proti revizionismu je předpokladem vítězství revoluce. Lenin byl pobouřen „*nevěšovaním se*“ Karla Kautského k revizionismu i tím, že Plechanov odbyl věc několika málo významnými články.

Lenin začal studovat spisy ruských machistů i ty, které napsal Mach, Avenarius, Hume, Berkeley. Pečlivě studoval i spisy z teoretické fyziky. Měsíc bádá v Londýnském Britském muzeu. Připravovaná kniha vyšla v květnu 1909. Šlo o knihu „*Materialismus a empiriokriticismus*“. Lenin v ní s důkladností jemu vlastní podrobil kritice směry subjektivního idealismu a z jeho hlediska filozoficky zobecnil nové objevy přírodních věd, zejména fyziky. Lenin stanovil tři hlavní zásady marxistické teorie poznání: **1.** Věci existují nezávisle na našem vědomí, nezávisle na našem počítku, existují mimo nás. **2.** Mezi jevem a věcí o sobě rozhodně žádného zásadního rozdílu není a být nemůže. Rozdíl je prostě mezi tím, co je poznáno, a mezi tím, co ještě poznáno není. **3.** V teorii poznání je nutno usuzovat dialekticky, zkoumat, jakým způsobem se nevěděním stává věděním, jakým způsobem se neúplné, nepřesné věděním stává úplnějším a přesnějším. Lidské poznání nemůže rázem obsáhnout nekonečnou mnohotvárnost jevů v přírodě a v životě společnosti, jde o proces o mnoha stránkách a stupních a každý z nich přidává nová zrnka k poznání absolutní pravdy. Když Lenin analyzoval nové objevy v přírodních vědách v 19. století, dospěl k závěru, že nevyvracení správnosti dialektického materialismu, ale naopak je potvrzuje. Odmítl přímknutí se mnohých přírodovědců k idealistickým závěrům o mizení hmoty, o subjektivnosti prostoru, času.

Poznání se podle Lenina vyvíjí v těsné souvislosti s praktickou činností lidí. Praxe řeší správnost odrazu objektivních faktů a zákonů v pojmání lidí. Lenin odmítl pokusy filozofických revizionistů ztotožnit společenské bytí a společenské vědomí. Historický materialismus pokládá společenské bytí za nezávislé na společenském vědomí lidstva.

Lenin odhalil podstatu filozofie machistů jako filozofie reakční, tající boj a ideologii tříd. Za úkol marxistů považoval

umění zneškodnit tuto reakční tendenci, umění prosazovat svou linii. Možné námitky čtenářů tak dlouho citovat neuvěřitelně nechutný galimatyáš v kostýmu Avenariovy terminologie odmítá tezí, že KDO CHCE ZNÁT SVÉHO NEPŘÍTELE, MUSÍ JÍT DO NEPŘÍTELOVY ZEMĚ. Leninova kniha znamenala úplnou porážku revizionismu, byla ohromným krokem vpřed v dalším rozvoji filozofických základů marxismu, novou etapou v rozvoji dialektického a historického materialismu.

Karikatura Lenina od Bucharina.
Zdroj Wikipedie.

Vydání Leninovy knihy z roku 1952 v nakladatelství Svoboda Praha uveřejňuje také Leninovu stať „*K otázce dialektiky*“. Rozdvojení jednotného a poznání jeho protikladných částí považuje Lenin za podstatu dialektiky. Této stránce dialektiky bývá obyčejně věnováno málo pozornosti. Podmínkou poznání všech procesů světa v jejich spontánním vývoji, v jejich živoucím životě, je poznávání těchto procesů jakožto jednoty protikladů. Filozofický idealismus považuje Lenin z hlediska dialektického materialismu za jednostranné, zveličené rozvinutí jednoho rysu, stránky, hranice poznání v absolutno, odtržené od hmoty, od přírody a zbožněné ... Libovolný úsek,

zlomek, kousek této křivky může být jednostranně přeměněn v samostatnou, celou přímou linii, která vede do bahna, ke kněžourství. Přímocharost a jednostrannost, strnulost a zkostnatělost, subjektivismus a subjektivní slepota, to jsou gnoseologické kořeny idealismu. A kněžourství = filozofický idealismus, má gnoseologické kořeny, nevisí ve vzduchu; je nesporně hluchým květem, rostoucím na živém stromě živého, plodného, pravdivého, mohutného, všemocného, objektivního, absolutního lidského poznání. (*Každodenním hluchým květem jsou debaty, komentáře na ČT24 a mnoho článků v pravicově zaměřených tiskovinách!*)

Za první světové války bylo třeba provést marxistický rozbor hlavních rysů a rozporů imperialismu, odhalit imperialistickou podstatu války, zdůvodnit strategii a taktiku boje revoluční strany, demaskovat oportunistus a šovinismus předáků II. internacionály. Proto Lenin rozvíjel učení o socialistické revoluci, ekonomickou teorii a filozofii v jejich nerozborné jednotě. Velkou pozornost věnoval marxistické dialektice, kterou považoval za teoretický základ marxismu, za algebru revoluce proletariátu. Jedině na jejím základě bylo možno provést objektivní rozbor situace a stanovit další postup hnutí. Proto Lenin v letech 1914-1915 znovu prostudoval spisy Aristotela, Hegela, Feuerbacha a jiných filozofů, práce přírodovědců, vracel se i ke Svaté rodině Marxe a Engelse. Výpisky a konspekty s Leninovými poznámkami a další materiály ze studia byly vydány několikrát v letech 1933-1938 pod názvem „*Filozofické sešity*“, česky v roce 1953 v Nakladatelství politické literatury v Praze. Jsou pokračováním hlavního Leninova filozofického díla „*Materialismus a empiriokriticismus*“ a jsou dalším významným příkladem tvůrčího rozvoje marxismu. Lenin zdůvodnil poznatek, že podstatou, jádrem dialektiky je učení o jednotě protikladů. Tuto dialektiku obohatil a konkretizoval rozbořením a zobecněním nových typů a druhů

(Dokončení na straně 7)

SÍLA REVOLUČNÍHO Hnutí JE V JEHO JEDNOTĚ

Plně to platilo při vzniku a existenci **III. (Komunistické) internacionály, která byla založena v Moskvě ve dnech 2. – 6. března 1919** V. I. Leninem a představiteli tehdy již existujících komunistických stran jako odpověď na politiku většiny sociálně demokratických stran spolupráce s vlastní buržoazií. Postupně vznikaly další komunistické strany - u nás v roce 1921. Ustavující kongres stanovil hlavní cíl mezinárodního komunistického hnutí: socialistickou revoluci a nastolení diktatury proletariátu. Určil též sjednocení komunistů v jednotlivých zemích ve straně bez ohledu na jejich národnost: u nás Slučovací sjezd KSČ 30. 10. – 4. 11. 1921.

II. kongres se konal od 19. července do 7. srpna 1920 za účasti 217 delegátů zastupujících 67 stran a organizací z 37 zemí. Byl věnován mezinárodní situaci, základním úkolům, úloze a struktuře komunistických stran, situaci v koloniích. Kongres schválil stanoviny internacionály a 21 podmínek přijetí do internacionály. Hlavní projev přednesl V. I. Lenin.

III. kongres za účasti 608 delegátů zastupujících 48 komunistických stran z 52 zemí ve dnech 22. června – 12. července 1921 stanovil taktiku jednotné fronty dělnické třídy a spojení boje za dílčí hospodářské požadavky s přípravou k boji za diktaturu proletariátu.

IV. kongres za účasti 408 delegátů zastupujících 58 komunistických stran ve dnech 5. listopadu – 5. prosince 1922 jednal o vytvoření „dělnické vlády“ za účasti komunistů a představitelů dalších dělnických a rolnických organizací jako opatření k nastolení diktatury proletariátu. Základními úkoly této vlády mělo být odzbrojení buržoazie, nastolení dělnické kontroly nad výrobou. Kongres věnoval velkou pozornost práci komunistů v odborech, položil důraz na jednotu odborového hnutí. Mimořádný význam měl projev V. I. Lenina o pětileté cestě sovětské moci v Rusku a o získaných zkušenostech, z nichž mohly vycházet komunistické strany na celém světě. Bylo to poslední vystoupení V. I. Lenina na kongresech.

V. kongres proběhl ve dnech 17. června – 8. července 1924 za účasti 49 komunistických a dělnických stran, v nich bylo

1319000 členů. Kongres jednal o světové hospodářské situaci, o diskusi v SSSR a ve straně bolševiků, o taktice hnutí v národnostní, koloniální a agrární otázce, o situaci v komunistických stranách Polska, Itálie, Francie, Švédska, Norska, Irska, Bulharska. Kongres zdůraznil potřebu bolševizace komunistických stran ve všech zemích, zbavení se sociálně demokratických praktik spolupráce s vlastní buržoazií. Šlo o náročný proces, jímž hnutí prošlo.

VI. kongres byl ve dnech 17. července – 1. září 1928 za účasti 532 delegátů z 57 komunistických stran, kteří zastupovali 1799000 komunistů, z tohoto počtu bylo 1211000 členů VKS(b). V dělnickém hnutí se tehdy projevil tendence přeceňování stabilizace kapitalismu, zesílení vlivu reformismu a oportunistu v komunistických stranách. Kongres schválil nové stanoviny a program mezinárodního komunistického hnutí.

VII. kongres se konal ve dnech 25. července – 25. srpna 1935 za účasti 513 delegátů zastupujících 65 komunistických stran s 3140000 členy, z tohoto počtu 785000 v kapitalistických zemích. Pouze 22 stran bylo legálních, ostatní působily v podmínkách ilegality, teroru a pronásledování. Kongres vzhledem k podstatné změně v tehdejší situaci po nástupu Hitlera k moci, když fašismus se stal nebezpečím pro samotnou existenci lidstva a německý fašismus představuje údernou sílu mezinárodní kontrarevoluce a hlavního podněcovatele nové světové války, přijal novou strategii a taktiku hnutí ve formě jednotné proletářské a jednotné protifašistické lidové fronty.

Usnesením Výkonného výboru III. (Komunistické) internacionály z 15. května 1943 za souhlasu všech stran byla internacionála 10. června 1943 rozpuštěna. V jednotlivých stranách vyrostli představitelé, kteří v poválečném období sehráli významnou úlohu často jako významní ústavní činitelé v zemích Evropy i Asie budujících novou socialistickou společnost. A právě v mezinárodní komunistické organizaci získali potřebné předpoklady.

Karel JANIŠ

JAKÉ DĚDICTVÍ ZANECHAL V. I. LENIN (POKRAČOVÁNÍ III.)

(Dokončení ze strany 6)

rozporů v epoše imperialismu, nových forem přechodu jednoho protikladu v druhý, přechodu a přeměny jedné jevy v druhé. Jde o boj nového se starým, o nezdolnost nového, pokrokového, nevyhnutelného. Materialistická dialektika chápe negaci starého novým jako moment vývoje s podtržením pozitivního. Jinak je pokrok v přírodě i ve společnosti a v poznání nemožný.

V březnu 1922 napsal Lenin závažný článek „**O významu bojovného materialismu**“, v němž určil hlavní zaměření sovětské filozofie a její cíle. Zdůraznil význam dialektického a historického materialismu pro rozvoj společenských věd, pro správné pochopení zákonitostí přírody a společnosti a pro revoluční přeměnu světa. Komunisté musí podle Lenina důsledně hájit marxistickou filozofii, soustavně a nesmiřitelně bojovat proti všem současným idealistickým směrům, odhalovat formy obhajoby klerikalismu, mystiky a idealismu. Za jeden z nejdůležitějších úkolů považoval dosažení nerozlučného sepětí marxistické filozofie s přírodními vědami, vyvozovat z výsledků a poznatků přírodních věd dialektické a materialistické závěry, odhalovat pokusy vykládat velké objevy v idealistickém duchu. V době

těchto objevů se přírodní vědy neobejdou bez filozofických závěrů. Odpověď na filozofické otázky, které klade rozvoj přírodních věd, mohou přírodovědci najít jedině v dialektickém materialismu.

Lenin též konkretizoval úkoly ateistické práce za sovětského zřízení: široce rozvinout ateistickou propagandu mezi lidem za použití nejrůznějších forem a způsobu vědecké a osvětové činnosti, odhalovat kořeny náboženství, vštěpovat masám vědecký, materialistický světový názor. Za nezbytnou podmínku úspěšného vyřešení všech úkolů na filozofické frontě považoval Lenin těsný svazek filozofů-komunistů s materialisty-ekonomisty, hlavně s představiteli moderní přírodovědy. Nevylučoval ani „svazek“ s pokrokovými buržoazními vědci, nelze však opomenout kritiku jejich nedůslednosti.

Četba Leninových spisů věnovaných filozofii není snadnou věcí. Ale bez seznámení se s nimi jsme málo imunní vůči mediálním soustavně prováděným pořadům zaměřeným jednostranně při hodnocení minulosti i současnosti. Vždyť jsou to právě ony hluché květy na živém stromě, jak o nich případně píše Lenin.

Karel JANIŠ

○ POKRAČOVALA HONIČKA NA PREZIDENTA REPUBLIKY. Do diskusí v televizi často zvaný ústavní právník z Univerzity Karlovy Jan Kysela (1974) v Lidových novinách 4. ledna 2014 uvedl, že Václav Klaus se vyznačoval dlouhodobou tendencí napínat řadu ústavních pravidel při jmenování soudních čekatelů, ratifikaci mezinárodních smluv nebo neodvolávání ministrů podle návrhu premiéra. Kysela doufal, že toto období skončí, ale nestalo se tak. Ne zcela korektní nakládání s ústavou ze strany prezidenta pokračuje, stává se ještě o něco razantnější. Změnily se záměry prezidenta. Má evidentně poněkud rezervovaný vztah k určitým pravidlům politického systému a politické soutěže. Evidentně nemá rád politické strany a rád by pozměnil politický systém založený na jejich soutěži. Zřejmě tomu napomohla hnutí ANO a Úsvit hlásající distanc od dosavadní politiky. Dlouhodobé dělení společnosti na osách venkov-město, liberální-neliberalní, na ose generační přímá prezidentská volba stvrdila, ony dělící linie se slily do jedné, ony dva tábory se utvrdily, zřetelně se vyjevily a nezmišly. Prezident nijak pozitivně nenahrál překlenování bariér a příkopů, žádný prezident sjednocovatel nebo integrátor není. Nejzřetelněji antisystémový či systémově alternativní je vyhraněný Tomio Okamura, opírající se o jednoduché heslo – referendum o všem a odvolatelnost politiků. U Andreje Babiše a Miloše Zemana vidí Kysela větší vzájemnou podobnost, právě ono opírání se o představu „odborníků“, o to, že politické strany v našem prostoru selhaly. Jsou u nás poměry, které kalí vodu, a v té kalné vodě se určitému druhu rybářů dobře loví. V této situaci možno zadržovat prezidenta bez pocitu, že bouráme systém. Možno kultivovat politické strany, starat se o to, aby si bankéři nevypláceli bonusy jen proto, že dostali státní pomoc poté, co přivedli banky zgrunt. Normální opatření mohou vést k něčemu pozitivnímu daleko pravděpodobněji, než vzít meč a rozeťnout gordický uzel. Zbourat něco není složité, ale co bude den po zbourání. Takže „práce drobná“ řečeno s Karlem Havlíčkem Borovským, nic jiného nezbude, i když je to otravné, náročné, dlouhodobé. (*Hovořil v souladu s dalšími „lovci“ chyb prezidenta republiky.*)

○ PREMIÉR? KLIDNĚ Z PRAVICE. Je titulěk článku v Lidových novinách

10. ledna 2014. Jeho autorka, bývalá manželka televizního magnáta Vladimíra Železného Marta Davouze, v něm napsala, že kolem jmenování nového premiéra a sestavování nové vlády je tolik podezření, tolik skrytých útoků na prezidentský rozmary, že se začetla do Ústavy ČR. Kapitola o prezidentských pravomocích na ni působí jako nastavovaný guláš od předvčírka, jako třikrát přemalovaný obraz. A poněvadž prý prezident není z výkonu své funkce odpovědný, nemůže být trestně stíhán, může si dělat, co chce, coby vrchní velitel může zítra vyhlásit válku Rakousku. Ani ústava, ani žádný speciální zákon mu neukládá jmenovat premiérem předsedu strany, která vyhrála volby. Otázka z ní,

STŘÍPKY PLNÉ ABSURDIT

co bude pro Zemana z perspektivního hlediska zábavnější. Zda ho nechat oddřít všecku špínu, spolknout všecky ústupky, dosáhnout jakés takés koaliční smlouvy a pak mu říct! Děkuji, ale premiérem vás stejně nechci. Případně ho milostivě jmenovat, ale pak soustavně skřípat zuby, napadat ho, dávat mu najevo svou nadřazenost, což nastane samozřejmě, jestli mu tu funkci dá (*přesně tak se stalo 29. ledna 2014 při jmenování Sobotkovy vlády, kdy ho vypeskoval za chyby v návrhu na příští ministry*). Sobotku autorka článku nepovažuje za osobnost s intelektem premiéra, na obraně mohla zůstat Peak, miliardář jako ministr financí – kozel zahradníkem, vnitřáčkou minulost nepočítejme, o to se teď stará nová legislativa. A doporučuje využít francouzský způsob vládnutí, kdy prezident může být levicový a premiér pravicový a naopak, v očích voličstva to prezentuje aspoň formální rovnováhu sil. A takový šarm by v Čechách (*ztratily se jí Morava a Slezsko!!*) málokdo pochopil, ale nesmírně by ji nadchlo, kdyby pan prezident pana Sobotku zbavil jha věčných nejistot, použil francouzský model a jmenoval premiérem svého rivala Karla Schwarzenberga (*považovala by ho za osobnost s intelektem premiéra!?*). Škoda, že na to prezident nemá. Úžasně by se k sobě hodili – dva vzdělanci – jeden kníže ve vestě a s motýlkem, druhý rádoby chasník z Vysočiny s kravatou nakřivo. Dali by to spolu dohromady, je si tím jistá. (*O možném ohlasu v obou tá-*

borech jejich přivrženců by to nepředstavitelně zahřmělo s nedozírnými následky.)

○ KONGRES ODS 18. – 19. ledna 2014 ZAPLNIL VYSÍLÁNÍ ČT24. Vypadalo to tak, jako by šlo o kongres vítězné strany. Byl ve znamení projevu čerstvého předsedy ODS Petra Fialy, který navštívil všechna předkongresová jednání v krajích, získal si jejich důvěru a byl podstatnou většinou delegátů kongresu zvolen do předsednického křesla. Pronesl projev spíš na úrovni přednášky na konferenci politologů, pozapomněl jaksi, že nemá před sebou vysokoškolské studenty, ale dospělé a vyspělé politiky na všech možných úrovních. Na minulost ODS raději nevzpomínal, doslova se opíjel představou o návratu ODS na přední místa v dalších volbách. Zapomněl hovořit o hlavní příčině odlivu voličů ODS: strana přestala být výtahem k moci, k výhodným zakázkám, k funkcím v dozorčích radách apod. Několikrát vyjmenoval naše politiky a státníky spíš v dávnější minulosti. Neštil se použít slov papeže Jana Pavla II. při nástupu na papežský stolec: „*Povězte mi, když udělám chyby, budu rád*“ v tom smyslu, že i on, Petr Fiala, bude rád a bude se snažit s ostatními členy vedení ODS je napravit, odstranit.

○ NA ČEM BUDE MAKAT BABIŠ. Odpověď se snažil najít Jan Keller v Právu 23. ledna 2014. Buď bude respektovat zájmy své, hnutí ANO a ČSSD, pracovat v tandemu nebo bude zatlačovat ČSSD do kouta, aby hrála podle jeho not, ukazovat, kdo je tady pánem. To by narostla křídla modrému ptáku a též TOP 09. Koalice by musela své poslance přesvědčovat, že se domluví na tom, že se domluví (*podle bonmotu lidoveckého předsedy Jana Šrámka z 1. republiky: Dohodli jsme se, že se dohodneme*). Pokud Babiš není prozíravý, věcný a racionální, budou nové předčasné volby (*které by podle průzkumů z počátku února 2014 mohlo vyhrát hnutí ANO*).

○ VŠEZNALÝ A VŠEHOSCHOPNÝ MIROSLAV KALOUSEK ROZUMOVAL. V Právu 25. ledna 2014 uvedl, že průšvih s lustračním zákonem navždy zahradí kolébku nové vlády tak, že už ji nikdo nikdy neodhradí. Kalousek je si vědom svých chyb, nechce je opakovat. Zveřejňovat je nechce, protože populistická vláda by je zcela překroutila (*u nás jedni mohou překroutit fakta, druhí nikoliv*). **kj**

aneb co přináší divadelní a hudební sezóna v březnu a dubnu

Mahenovo divadlo uvádí v premiéře (21. III.) hru Yasminy Rezy Bůh masaku. Autorka pochází z židovské rodiny - po matce Maďarka, po otci Iránka, narozena v Paříži. Je nositelkou Moliérovovy ceny za rok 1987 a 1995. V říjnu 2008 se článkem v listu Le Monde postavila za spisovatele Milana Kunderu po jeho nařčení z udavačství. V roce 2011 byl Bůh masaku zfilmován ve francouzsko-německo-polské produkci další postavou, medializovanou pro sexuální aféru s mladistvou starou desítky let, Romanem Polanskim. Bude zajímavé jak se s titulem inscenátoři vyrovnají.

Reduta uvádí (11. III) koncert mužského pěveckého sboru Lásko opravdívá s programem složeným ze skladeb Smetany, Dvořáka, Janáčka a Rachmaninova. Atypický koncert nazvaný Tóny vína bude umocněn ochutnávkou 9 vzorků vína s komentářem sommeliéra. Reduta jako výstavní síň bude sloužit (19. III. - 22. IV.) výtvarnici Miroslavě Maixner. Vystaví barevné kartony se studii zkušek orchestru a baletního souboru.

Městské divadlo na Činoherní scéně premiéruje (4. IV.) Shakespearova Kupce benátského. Jde o horor řazený mezi Shakespearovy komedie s dnes „*neko-rektním*“ dějem. Stačí připomenout antisemitské nacistické interpretace. Bude zajímavé jak se s příběhem Žida Shylocka vyrovná režisér Stanislav Moša a v hlavní roli Bolek Polívka. Jak byl příběh vnímán v době svého vzniku v letech 1596-98 je otázka. Dle znalců alžbětinského argotu je jméno Shylock odvozeno od nenasytného kormorána.

Divadlo Bolka Polívky uvádí (28. III - 1. IV.) Divadelní festival Kašparova polívka 2014. Divadelní spolek Kašpar uvede průřez svým repertoárem od (28. III.) adaptace příběhu Marmeladova z románu Zločin a trest a povídky Dostojevského Něžná po (31. III.) Cyrana a (1. IV.) Othela.

Divadlo Husa na provázku uvádí (25. - 29. III.) divadelní festival Hrabal v Brně ke stoletému výročí narození autora. Jako kulturní platformy se vystřídají (25., 27. III.) Kulturní centrum Karas a Dělnický dům v Hrabalových rodných Židenicích s promítáním filmů podle autorových předloh. Z divadelních souborů se v Dělnickém domě vystřídají (26. III.) Divadelní studio Marta Janáčkovy akademie a (28. III.) Divadelní společnost Josefa Dvořáka. Na své domovské scéně bude hrát Hrabala (28. III.) Mahenova činohra. Na velké scéně Husy opět spatří světla divadelních ramp v obnovené premiéře (28., 29. III.)

legendární Rozvzpomínání v režii Hrabalovského specialisty Ivo Krobota.

Divadlo u stolu v rámci divadelního festivalu Hrabal v Brně uvede (28. III.) jedno z vrcholných Hrabalových děl - Příliš hlučná samota opět v režii Ivo Krobota.

Divadlo Radost uvádí (29. II.) v rámci divadelního festivalu Hrabal Kopretinu. Jde o jedinou povídku, kterou autor napsal pro dětského čtenáře.

Divadlo Polárka premiéruje (5. IV.) v její úpravě a režii Ondřeje Elbela a v dramaturgii Lukáše Votavy gotický román - horor Brama Stokera Drákula. Předlohou Stokerovi byla hororová novela Sheridana Le Fanu Carmilla. Bude zajímavé, jak se s předlohou inscenátoři vyrovnají a přiblíží ji dětskému publiku.

Divadelní studio V premiéruje (22. III.) Prince Bajaju Boženy Němcové v úpravě Jany Glazarové. O oblíbenosti literární předlohy svědčí zpracování Jiřím Trnkou jako loutkový film z roku 1950 a Antonínem Kachlíkem jako hraný film z roku 1971 oceněný na filmovém festivalu v Benátkách.

Scéna divadelní fakulty JAMU studio Marta premiéruje (31. III.) Krvavou svatbu Federica Garcíi Lorcy. Autor byl v republikánské vládě Španělska tajemníkem pro kulturu v krajské vládě v Granadě. Během španělské občanské války byl v roce 1936 zastřelen ve Víznaru ve své zahradě. Republikánská vláda z popravdy obvinila frankisty, ti obviňovali anarchisty, či jinou levicovou politickou frakci. Ve svém díle kombinoval surrealistické prvky s lidovou slovesností Andalusií. Podklad pro Krvavou svatbu našel v novinové zprávě a zpracoval zvykové právo Středomoří - nevěra musí být potrestána smrtí. Jestliže se tak nestane je manžel nevěrnice vyloučen z vesnické komunity, je zcela bojkotován a společensky přestane existovat. Lze se těšit na objevené zpracování studentů JAMU.

Hudebně-dramatická laboratoř JAMU Divadlo na Orlí premiéruje (22., 24. III.) dvě aktovky. První má název Bylť jest jednou kantor dobrý a autorem je František Xaver Brixí. Jde o studentskou hru na skladatelovo libreto. Brixí byl varhaníkem v Praze u sv. Mikuláše a u sv. Víta. Ač jeho kořeny byly v baroku, svou skladatelskou činností předcházal klasicismus. Díky působení Brixího a plejády českých autorů bylo pražské obecenstvo na vysoké úrovni - viz citát Mozartův: „Mojí pražané mi rozumějí“. To se nedalo říct o vídeňanech, ve Vídni Mozartovy opery ve své době propadaly. Druhou aktovkou je Purcell

lova Bouře. Henry Purcell, rovněž varhaník, tentokrát ve Westminsterské katedrále, je generačně starší skladatel, tkvící plně v baroku. Psal hudbu k Shakespearovým hrám a Bouře je scénická hudba k Drydenově verzi Shakespearovy stejnojmenné hry.

Hudební fakulta JAMU uvádí (19. III.) v rámci absolventských koncertů posluchačů JAMU, skladby pro klarinet Carla Marii von Webera a Paula de Sarasate, viola zazní (20. III.) ve skladbách Bohuslava Martinů a Johanna Brahmsa, pro kytaru to budou (21. III.) skladby Benjamin Brittena a Joaquína Rodriga. Setkání/Encounter je mezinárodní festival divadelních škol a (8. - 12. IV.) proběhne na všech scénách a v divadelních prostorech JAMU.

Brněnská Filharmonie uvádí (18. III.) v koncertním cyklu Spolku přátel hudby v Besedním domě recitál mezzosopranistky Alexandry Shermanové, rodačky z Petrohradu. Po studiích v Jeruzalémě nastoupila strmou sólistickou kariéru v Melbourne a později v Londýně. Dirigent Rostislav Hališka natočil přes 100 nahrávek v rozhlasových studiích od Prahy po Helsinky a Moskvu a 30 titulů na hudebních nosičích. V Besedním domě (20. III.) uvede Symfonii č. 3 Bohuslava Martinů a Španělské Capriccio Rímského-Korsakova. Turecký skladatel a klavírista Fazıl Say, absolvent ankarské a berlínské konzervatoře, vystoupí (27. III.) v klavírním recitálu v Besedním domě. Festival duchovní hudby zahájí (13. IV.) Filharmonie Brno koncertem v minoritském kostele sv. Janů Dvořákovým oratoriem Stabat Mater za řízení legendárního Libora Peška se Slovenským filharmonickým sborem a sólisty.

Kino Art uvádí (13.-17., 28. III.) drama z produkce USA Grandhotel Budapešť režiséra Wese Andersona. Jeho film Grázlové z roku 1996 ocenil slavný režisér Martin Scorsese, jako jeden z deseti nejlepších filmů devadesátých let. Ať žije svoboda (28. III.) italské produkce z roku 2013 režiséra Roberta Andó je drama o politice jako „práci“ vhodné pro psychopaty a Ona (30., 31. III.) z produkce USA je sci-fi komedie o umělé ženě vytvořené počítačem. Zdá se, že Olympia E. T. A. Hoffmanna je nesmrtelná. Na závěr upozornění. V Artu bude (17. - 25. III.) probíhat festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět 2014 a do Brna rovněž na konci března zavítají regionální Ozvěny Febifestu 2014, jen milý čtenář musí hledat sál, kde proběhnou. Z pražského programu to vyčíst nelze. (V)

LAUREÁTI RAJLICHOVÉ NEUSNULI NA VAVŘÍNECH

Jednou z nejdůležitějších společenských akcí v Brně bývá každoroční udělování Cen města Brna za výraznou činnost nebo dílo, obohacující některou oblast či více oblastí veřejného života a přispívající k posílení dobrého jména Brna. Bylo tomu tak i v úterý 21. ledna, kdy byla Cena města Brna 2013 udělena dvanácti osobnostem.

Rád při této příležitosti připomínám dvě osobnosti z jedné rodiny, kterým se této vysoké pocty dostalo v minulých letech a kteří jsou dodnes stále uznávanými tvůrci. Oběma se stal osudem grafický design ve sféře tvůrčí i organizační. Nyní už bezmála čtyřidevadesátiletý Jan Rajlich senior obdržel Cenu města Brna za výtvarné umění v roce 1995, jeho syn Jan Rajlich junior v roce 2001. Bez jejich výrazného podílu by nevzniklo brněnské Bienále užité grafiky, jehož první ročník se uskutečnil před 50 lety, v roce 1964. Oba jsou také stále aktivními členy mnohaoborového uměleckého Sdružení Q, se kterým loni v létě vystavovali na velké výstavě v Záhorské gale-

rii v Senici. Nejnovější číslo Almanachu Q/11 „Quinta essentia“, které redakčně a graficky připravil Rajlich junior, uveřejňuje vedle literárních a výtvarných děl 80 autorů ze Sdružení Q mj. i zatím poslední koláž Rajlicha seniora nazvanou Kolám, koláš, kolá, kolají, kterou vytvořil loni.

Jan Rajlich junior je od roku 1996 vedoucím Odboru průmyslového designu v Ústavu konstruování na Fakultě strojního inženýrství VUT. Loni už počtvrté přednášel a byl v porotě mezinárodní designérské soutěže na Tchajwanu a prezentoval svou novou plakátovou tvorbu na mezinárodních výstavách v St. Louis a Fort Collins v USA, v Lipsku, Sofii, v tureckém univerzitním městě Kütahya, v čínském Chia-Nan, v japonském městě Ogaki a na bienále v bolivijském největším městě La Paz. Je zastoupen i na mezinárodních výstavách plakátů Verdi / 200. výročí, která byla instalovaná v Praze a závěrem roku v Janáčkově divadle v Brně, a Bulharská písma - Evropská abeceda, která má mít

po loňské české premiéře v Plzni a v Kroměříži reprízu letos na jaře v Knihovně Jiřího Mahena v Brně.

Na dokončení čeká kniha osobních vzpomínek a pohledů na události a osobnosti Brno - černá bílá, kterou senior pokládá za pokus o zaznamenání své stopy v uměleckém životě v Brně od konce čtyřicátých let 20. století. Měla by mít stovku třístránkových kapitol s dokumenty a reprodukcemi kreseb i obrázků. Mezi titulky kapitol čteme mj. U všeho byli básníci, Brněnská výtvarná obec, Desucharizace, Bienále Brno - jeho vznik a první kroky, František Foltýn a ti druzí, Osudy Procházkova Prométhea, Vincenc Makovský, Jaromír Tomeček, Nad Brnem zářila Kometa, Polsko soused nejbližší... Na konečné podobě se zájmem očekávaného díla se junior podílí jako autor vizuální koncepce, obálky i grafické úpravy. Oba čeká náročná práce. Nejen oba autoři by uvítali sponzory, aby se tato kniha mohla co nejdříve dostat do rukou čtenářů.

Bohumil Hlaváček

DVAKRÁT FEMINISMUS

Výstava Vlasty Vostřebalové Fischerové v Pražákově paláci Moravská galerie byla typickou ukázkou současného fenoménu nové interpretace dobové situace, již současníci viděli jinak.

Malířka pocházela z vyšší střední vrstvy - z lékárnické rodiny z Boskovic. Věnovala se malování, což patřilo v její společenské skupině ke vzdělání. V roce 1914 studovala malířství ve Švýcarsku, v roce 1916 v soukromé malířské škole Jana Rašky a Klárově soukromém malířském ateliéru. V roce 1918 došlo u dvacetileté umělkyně k setkání s lidskou materií v nebrutálnější podobě - pracovala ve vojenské nemocnici v Karlíně, stejně jako dámy z vyšší střední vrstvy, které dělaly posluhovačky a sanitářky a podílely se tak na válečném úsilí Rakouska-Uherska a současně, dle dobových požadavků, se touto formou věnovaly dobročinné činnosti. Pro mladou umělkyni to byl šok, který se v odborné literatuře označuje jako hospitalizační syndrom. Tento syndrom potkávala dlouhodobě ležící pacienty po uzdravení, vojáky vracející se z bojového nasazení i vězně po propuštění. Velká válka, jak se také nazývala 1. světová válka, měla nejvíc nervových a psychických traumat ze všech válek co proběhly za celé 20. století - laicky řečeno - nejvíce nervových a psychických zhroutil. Malířka se tak bezprostředně setkala s jejich jednot-

livými lidskými tragédiemi. Následuje opět typický vývoj. V trendu nově vzniklé 1. ČSR, která utíkala od Říma, jako reakce na klerikalismus Rakouska-Uherska a byl rovněž reakcí na válečná jatka, která morálně podporovali i armádní polní kaplani, vystupuje umělkyně z Římskokatolické církve. Další reakcí malířky na dobovou bídu, vyplývající z hospodářské krize, způsobené rozbitím velkého trhu mocnářství, placením válečných reparací a deflací československé koruny byl v roce 1922 vstup do Komunistické strany. Opět pro její společenskou vrstvu je typické ve stejném roce studium na Ecole Collarossi, druhé nejprestižnější pařížské výtvarné škole po Academii Julian. Jako typické dítě své doby se po výtvarné stránce vymaňuje z vlivu Vojtěcha Hynaise a Jana Štursy a v polovině dvacátých let dospívá ke kariaturní zkratce s vlivy Geoga Grosze. Na rozdíl od něho není tak agresivní a prvoplánově politická, ale uplatňuje ženské vcítění do situace portretovaných. O to působivější jsou její portréty postav z chudého okraje společnosti 1. ČSR, středních žen, stařen a obzvláště dětí. Dětský portrét je z nejtěžších, je obtížné zachytit osobnost při rodícím se výrazu tváře, navíc postihnout sociální zařazení. Ještě hodně by se dalo psát o její práci pro časopis pro proletářské děti Kohoutek a tvorbě letáků pro časopis Rudá pomoc, vydáva-

ný Rudým právem v době Velké hospodářské krize. V osobním životě jako všechny ženy, prosazující se na uměleckém poli, to neměla lehké, ale interpretace jejího díla jako feministického a subjektivního bez přihlídnutí k dobovému pozadí a propastným sociálním rozdílům 1. ČSR je zavádějící.

Po výstavě Vlasty Vostřebalové Fischerové, která skončila v druhé polovině února lze do května vidět v Uměleckoprůmyslovém muzeu na Husově výstavu nazvanou Někdy v sukni. Umění 90 let. Jde o tvorbu žen výtvarnic experimentujících v 90. letech 20. století s novými uměleckými směry, jako je konceptuální práce s objektem a jeho instalací nebo videoprojekcí a digitální i klasickou černobílou fotografií. Je zajímavé obě výstavy srovnat a to dílo do nedávna zapomenuté, ale ověřené téměř stoletím a díla vytvořená před patnácti, dvaceti lety. V Uměleckoprůmyslovém muzeu jde o výstavu zajisté zásluhou, ale Moravská galerie tak pokračuje v dramaturgické linii svého bývalého ředitele a její depozitáře, přetékající historickými exponáty, jsou návštěvníkovi neznámé. Po působení bývalého ředitele zůstal Moravské galerii několikamilionový dluh a signifikantní byla odpověď současného ředitele, který na otázku co stála výstava v Uměleckoprůmyslovém muzeu neodpověděl. (V)

Zpráva z Brna o tom, že 10. ledna 2014 nečekaně zemřel doc. PhDr. Vladimír Šaur, CSc., po dlouhá léta výrazná osobnost naší jazykovědy, rozesmutila nejen odborné pracovníky Ústavu bohemistiky a knihovnictví (ÚBK) Filozoficko-přírodovědecké fakulty, ale celou akademickou obec Slezské univerzity.

20 let své pedagogické praxe od roku 1992 zasvětil Slezské univerzitě v Opavě, když na ÚBK její Filozoficko-přírodovědecké fakulty přednášel, s pečlivostí a trpělivostí sobě vlastní pracoval jako předseda komise pro rozvrh fakulty, u přijímacích pohovorů zahraničních studentů posuzoval jejich schopnosti zvládnout češtinu tak, aby přednáškám z odborných předmětů rozuměli, rok byl pilně přispívajícím členem redakční rady univerzitního periodika.

Při četných příležitostech doslova ohromoval svými rozsáhlými znalostmi, posluchače i spolupracovníky učil vždy myslet a v myšlení nepodléhat „módním“ vlivům a tendencím. Pravdu měl za absolutní hodnotovou kategorii, z níž nelze za žádných okolností uhnout ani o píď.

Pro studenty, které v době působení

na ÚBK vedl, se vedle úsměvných příběhů ze života na kolejích na Komárovské ulici, jindy nekompromisních okamžiků, v nichž nehodlal ze svých nároků na vědomosti druhých slevit, staly přímo legendární jeho v Opavě vydané práce České náslovné (1994) a Česká historická morfologie (1995).

V první shrnul sérii odborných statí, jež zveřejnil v období let 1986-1991 v časopise pro slovanskou filologii Slavia. V nich prokázal, že tzv. j-ová proteze (např. j-ablko vzniklé ze základu abl, srovnej s německým Apfel, nebo j-ehně, srovnej s latinským agn-us) není fenoménem z vývojového hlediska jednorázovým, ale že jde o jev, k němuž došlo ve čtyřech fázích v časovém rozpětí od 7. do 10.-11. století a v češtině samostatný, tedy nezávislý na podobných jevech v jiných slovanských jazycích.

Na ÚBK přišel z působení v Brně, v Sofii a z výuky na Filozofické fakultě v Brně v roce 1992. O rok později se na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy habilitoval a stal se vedoucím oddělení lingvistiky ÚBK. Jeho zásluhou tu byla založena pobočka Jazykovědného sdružení České republiky, po dvě funkční období od podzimu 1994 působil doc.

V. Šaur v Akademickém senátu Slezské univerzity.

Autorovi mnoha vědeckých prací nikdy nechyběl ani svérázný smysl pro humor. Když ho do Opavy, již po ukončení působení na ÚBK, znovu na podzim 2005 pozvala k přednášce pobočka Jazykovědného sdružení ČR, naplněná posluchárna vyslechla do detailů utříděný výklad o dvou desítkách jazyků v Evropské unii, mezi nimiž označil češtinu za nejstručnější, a neméně ji upoutala některá v něm pro odlehčení obsažená úsměvná zjištění. „Kdo bude budovat novou Evropu? No přece ten, kdo bude mít novou MALTU“, konstatoval tehdy doc. Šaur s úsměvem, který ovšem bezprostředně vystřídala vážná chvíle, v níž neváhal upozornit na odlišný slovní původ malty a MALTU.

V očích dřívějších absolventů a kolegů-pedagogů z Filozoficko-přírodovědecké fakulty zůstane doc. Šaur nadále nezpochybnitelnou autoritou. Proto k němu zalétla v těchto dnech jejich vděčná vzpomínka, nejedna z nich se s ním rozloučil v obřadní síni Krematoria města Brna.

(red. zkráceno)

NOSITEL CENY FERDINANDA PEROUTKY ZA ROK 2013 SE PŘEDSTAVIL

Cenu uděluje každoročně Sdružení Ferdinanda Peroutky osobnostem, jejichž práce musí mít mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka, musí vycházet z demokratické orientace, která je vždy nekompromisní vůči projevům totalitarismu a nesnášenlivosti kulturní, národnostní a politické. Za rok 2013 ji obdrželi spisovatel Ivan Klíma a vedoucí kulturní rubriky Lidových novin Jiří Peňás.

Shodou nechtěných okolností se stalo, že spolu se zprávou o udělení Ceny Ferdinanda Peroutky v Lidových novinách ze 7. února 2014 byl též otištěn „nekrolog“ k úmrtí Vasil Bilaka. Jeho autorem je právě Jiří Peňás. Uvádí, že Vasil Bilaka viděl jednou na vlastní oči, a to v roce 1968 na Strahově při fotbalovém zápase našich proti západnímu Německu. Na stadion se dostal v převleku za prodavače limonád. Ocitl se na hlavní tribuně vedle lóže. Seděl tam nebo stál celý ten kolaborantský spolek: Fojtík, Jakeš, Kempný, Kapek, Korčák, Colotka, Indra ... samozřejmě Vasil Bilak. Sporý mužik s tváří subalterního gangstera, poloprimitivní intrikán bez vzdělání a talentu, omílač stalinistických floskulí, které byly nakonec moc i na jakešovskou perestrojku. Peňás neví, jestli se tehdy zaměřil na Bilaka, hleděl na ně jako na jednu lidskou hmotu. Celý ten výjev byl tak ponurý, jako kdyby stáli na rantlu Leninova mauzolea a sledovali pohřbívání nějaké generální mrtvolky. Když naši dostali pátý gól, sledoval stále nasupenější a zlostnější výrazy té sestavy na tribuně. Vládli téměř neomezeně celé zemi a teď viděli, jak je reprezentace jim pořízeného státu, kterého se zmocnili velezradou, zesměšněna. Tu lekcí přál těm komunistickým zločincům ... V čele té země stála nikým nevolená

a nikým nekontrolovaná směska prospěchářů, kariéristů, dogmatiků, polokriminálních zrádců, cyniků, hochštaplerů, lidé morálně i intelektuálně podřadní jako Bilak, lidé, kteří by v žádné normální zemi neměli šanci uspět. V té naší však na 20 let ano ...

Jiří Peňás „prokázal“ v uvedených charakteristikách mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka.

Karel JANIŠ

ČASY SE MĚNÍ. UŽ ANI JIHOČEŠTÍ STUDENTI
KVŮLI LUSTRAČNÍMU OSVĚDČENÍ MINISTRA
NEDEMONSTRUJÍ, NEBROJÍ A ŘETĚZOVOU
HLADOVKU NEDRŽÍ A TO PŘITOM NEJDE O
NĚJAKOU POUHOU KRAJSKOU RADNÍ.

Naši březnoví jubilanti

Předešlý měsíc oslavili svá životní jubilea ss. PaedDr. Jiřina SÝKOROVÁ (86), Pavel HALUZA (30), Jaroslav NEVĚDĚL (89), František OBROVSKÝ (92), Eduard NEŠPŮREK (63), Zdeňka STREJČKOVÁ (65), prof. ing. Karel KŘIVÝ, CSc. (82) a RSDr. František POKORNÝ (79) - všichni MO 1101 a Pavla VONDRÁKOVÁ (85), ZO 0418 a František ŠEBESTA (90), ZO 0309. Kulaté 70. narozeniny oslavil 24. 2. dlouholetý stranický funkcionář, bývalý tajemník MěV, a nyníjší předseda MíV v Bystrci RSDr. Pavel NOVOTNÝ. Všem dodatečně blahopřejeme!

- 01.03. Marie KNAPOVÁ, 55 let, MO 1101
 02.03. Libuše BŘENKOVÁ, 79 let, LKŽ, doc. Ing. Jan SATORIA, DrSc., 78 let, člen MěV
 03.03. Zdeňka DUDÍKOVÁ, 77 let, LKŽ, Marie MANOVÁ, 57 let, ZO 3003
 04.03. Miloslava HORÁKOVÁ, 81 let, ZO 1505, Anděla DOSTÁLOVÁ, 89 let, ZO 1508, Libuše HAJNOVÁ, 85 let, Imrich FARKAŠ, 70 let, oba ZO 0305
 05.03. Oldřich HORÁK, 87 let, ZO 1505, Jaroslava COUFALOVÁ, 71 let, a Jaroslav POLÁK, 39 let, oba ZO 0305, Milada PILÁTOVÁ, 57 let, ZO 0502, Františka MÁCOVÁ, 85 let, ZO 2901
 06.03. Františka KLIMÁNKOVÁ, 86 let, ZO 2708, Leopold HOLAS, 94 let, ZO 3023, PhDr. Karel JANIŠ, 83, šéfredaktor Echo, Jiří HRÁČEK, 28 let, člen MěV, Vilém HAGARA, 85 let, ZO 2901
 07.03. Josef PALATKA, 83 let, ZO 3003
 08.03. Olga FLOKOVÁ, 82 let, ZO 2710
 09.03. František PÁLENÍK, 88 let, ZO 1505
 10.03. Radoslava POLÁKOVÁ, 63 let, ZO 0502
 12.03. Marie VESELÁ, 67 let, LKŽ a VNK, Vladimír ČEPELÁK, 94 let, ZO 1508
 13.03. Helena KRATOCHVÍLOVÁ, 89 let, MO 1401, Jana URBÁNKOVÁ, 53 let, členka MěV a předsedkyně LKŽ
 14.03. Marie PORTLOVÁ, 80 let, ZO 0423
 15.03. Josef HORŇÁK, 90 let, ZO 1505
 16.03. Svatava FIALOVÁ, 76 let, ZO 0305, Libor JAROŠ, 32 let, MO 1401, Ing. Miroslav SLOVÁK, 87 let, MO 1101
 20.03. Vlasta MIKLOVÁ, 87 let, ZO 0305, Zdeňka BENEŠOVÁ, 81 let, ZO 2711
 21.03. Dagmar VEČERKOVÁ, 82 let, MO 1401
 22.03. Marie SAMSONOVÁ, 80 let, ZO 0102, Karel URBÁNEK, 73 let a Jaroslav BOUDA, 43 let, oba ZO 3023
 23.03. Jan NETOUŠEK, 75 let, ZO 0309, Hynek HOFMAN, 81 let, ZO 2602,

- Josef LÍZAL, 83 let, předs. MíV a člen MěV
 24.03. Adolf ZATČANSKÝ, 80 let, ZO 0502, Josef HEBNAR, 84 let, MO 1101, Jaroslav CRHA, 66 let, člen MěV
 25.03. Marie KUKSOVÁ, 90 let, ZO 0102, Jaroslav JANČÍK, 72 let, ZO 3003, Františka ŠINDELÁŘOVÁ, 90 let, MO 1101
 26.03. Jaroslav BENDA, 87 let, ZO 1505, Josef SKOUPÝ, 80 let, ZO 3023, Milan HOLÝ, 62 let, předseda MíV
 27.03. Vladislava NÁDENÍČKOVÁ, 65 let, ZO 3003, PhDr. Roman ČECHOVSKÝ, 78 let, MO 1101

- 28.03. Vratislav VEČERKA, 86 let, Jan SLAVATA, 70 let, Antonín GRUBER, 67 let, všichni MO 1401, Pavel SVORA, 63 let, ZO 3023, Taťána TRÍŠKOVÁ, 67 let, ZO 0316
 29.03. Ludmila KOTOUČKOVÁ, 60 let, ZO 1505
 30.03. Jaroslav KŘIVÁNEK, 80 let, ZO 2711

Všem našim jubilantům blahopřejí ZO (MO) a MěV KSČM, LKŽ a VNK a také redakce ECHO. Starším děkují za odvedenou práci pro stranu a mladším přejí hodně vytrvalosti v boji za spravedlivější společnost. **did**

Rozloučili jsme se...

Ve věku nedožitých 67 let nás 13. února náhle opustil s. PhDr. Jan Souček, CSc., historik, etnograf i předseda ZO KSČM 0305, člen MíV Brno-sever a dobrý přítel. Jeho rozvaha, šarm, nadhled a vždy dobré rozpoložení nám budou velmi chybět. Rozloučili jsme se s ním 21. února v obřadní síni krematoria města Brna.

Jaroslav Polák

Výbor národní kultury v Brně Vás srdečně zve na pořad

BÁSNIK KAREL SÝS

AUTOGRAMIÁDA S BESEDOU
(MOŽNOST ZAKOUPENÍ KNIH)

Uvádí Marie Veselá.

Pořad se koná v pondělí **31. března 2014 v 17 hodin** v kavárně FALK, Gorkého 12, Brno (tramvaj po ulici Veveří, zastávka Grohova).

Dobrovolný příspěvek.

Příští akce: Pietní akt na Ústředním hřbitově k výročí osvobození města Brna, předpokládaný termín 25. 4. 2014 v 16 hodin (bude upřesněno).

Kontakt: Poštovní schránka VNK Brno, Křenová 67, PSČ 602 00.

www.vnkbrno.cz;

e-mail: vnkbrno@email.cz

OPĚT NEBOVIDY

Výbor národní kultury navázal na loňský zájezd za památkami na západ od Brna a přednášku svého zemřelého předsedy Vladimíra Šaura. Tématem Šaurovy přednášky byla legenda o svaté Kateřině Alexandrijské z doby Karla IV.

**LEVICOVÝ KLUB ŽEN
„DOBROMYSL“ BRNO**

si Vás dovoluje pozvat na

**Společenský večer KSČM
s oslavou MDŽ,**

který se koná v sobotu 22. 3. 2014 od 17 hod. na Křenové 67, 2. poschodí. Místenky možno zakoupit každé úterý od 14. - 16. hodin v kantýně nebo tel. 608 736 808
cena: 50 Kč

a na zájezdu jeho účastníci shlédli největší objev posledních 20 let-fresky zpodobňující kateřinskou legendu v kostele v Nebovidech, malované v době působení budoucího císaře Karla jako markraběte moravského. Účastníky zájezdu fascinoval průvodcovský výklad výtvarníka a historika Martina Hotárka k freskám. Na tento zážitek navázala v únoru jeho přednáška doplněná promítáním. Martin Hotárek, opět prokázal svou fundovanost a posluchači se dozvěděli řadu zajímavostí, včetně dobového matematického kánonu stavitelů. Jen škoda, že sál nebyl příliš vytápěn a sešlo se na 14 posluchačů, z nichž část patřila k Univerzitě 3. věku. Vzniká otázka, zda objekt na Křenové 67 by nebyl pro přednáškové účely komfortnější. **(ZH)**